

pražskej katedry sme pociťovali pomoc a podporu od všetkých. Z českých katedier sa spolupráca rozvíjala vari najintenzívnejšie s katedrou v Olomouci. Podporu, ktorú preukázali katedre učiteľia z bratislavskej katedry, SAV a VÚDPaP sotva možno dostatočne oceniť.

Exteritorialita katedry a nedostatočná ideologická kontrola vyvolali zhruba od roku 1971 ťaženie za presťahovanie katedry do Prešova, známe pod názvom "jarné sťahovanie psychológov", lebo cyklicky zosilnievalo vždy pred koncom školského roka. Neistota, ktorú tieto akcie vyvolávali, viedla napokon M. Harminca k rozhodnutiu v r. 1973 opustiť katedru a odísť na psychologické pracovisko VSŽ. E. Komárik opustil katedru v roku 1974, z dôvodov ktoré mali skôr ideologický charakter. Po roku 1972 začali na katedre pracovať prví vlastní absolventi a tým azda možno považovať počiatočnú etapu budovania za ukončenú.

Emil Komárik

BLAHOŽELÁME

K životnému jubileu doc. PhDr. Ladislava Košča, CSc.

V rýchlo ubiehajúcom čase som sa temer ani nenazdal, že môj kolega a priateľ sa v tomto roku dožíva 75-ich rokov. Pri tejto príležitosti si dovoľím aspoň heslovite pripomenúť niektoré z jeho významných mílnikov na jeho neobyčajne plodnej životnej ceste.

Narodil sa 24. marca 1924 v Levoči. Tu absolvoval základnú školu a tu tiež v roku 1945 maturoval na gymnáziu. Vysokoškolské štúdiá začal na Karlovej univerzite v Prahe a dokončil na Slovenskej univerzite v Bratislave doktorátom filozofie (PhDr.) z odboru psychológie. V roku 1966 získal titul kandidáta psychologických vied a v roku 1997 vedecko-pedagogickú hodnosť docent psychológie na Katedre psychológie Fakulty humanistiky Trnavskej univerzity.

Svoju profesnú psychologickú orientáciu začína v roku 1949 ako poradenský psychológ na Ústave pre sociálny výskum mládeže v Bratislave. Od roku 1951 pôsobil ako riaditeľ Sociodiagnostického ústavu v Žiline a od roku 1954 ako klinický psychológ na psychiatrickom oddelení Krajskej nemocnice v Žiline. Ťažisko jeho odborného, a najmä vedeckého pôsobenia je však spojené s Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave, kde od roku 1964 pracoval vo viacerých vedúcich funkciách až do odchodu do dôchodku. O zrelosti jeho vedeckej profilácie svedčí o.i. aj fakt, že v roku 1968 mu bol priznaný vedecký kvalifikačný stupeň samostatného a v roku 1974 vedúceho vedeckého pracovníka.

Z jeho osobnostných vedeckých vlastností vystupujú do popredia najmä tvorivosť a originálnosť. Pritom nevyhľadával ľahšie a schodnejšie úlohy ani neanalogizoval a neimitoval, ale s vysokou dávkou vedeckej invencie rozpracovával to, čo prinášal ako aktuálne život. V dôsledku toho prispel k rozvoju našej psychologickéj vedy nielen v slovenskom, ale i v medzinárodnom rozmere. Z mnohých jeho aktivít treba vyzdvihnúť, že pomerne do detailov rozpracoval problematiku patopsychológie vo vzťahu k psychológii, že sa pričínil o zjednotenie nomenklatúry a klasifikácie narušení a porúch symbolicko-komunikačných funkcií, že rozpracoval systém postupných krokov v diagnostike a psychologicko-výchovnej a klinickej praxi atď. Pravda, jeho najväčšou odbornou a vedeckou zásluhou je a zostane rozpracovanie problematiky matematických schopností u detí. To, že sa tejto problematike koncentrovane a systematicky venoval cca dve desaťročia spôsobilo, že sa dopracoval pozoruhodných výsledkov tak v teórii a diagnostike, ako aj v oblasti stimulácie normálneho a psychokorekcie rozlične narušeného vývinu matematických schopností. Nie náhodou práve závažnými výsledkami z tejto oblasti sa stal známym aj za hranicami našej vlasti.

Ďalšou výraznou vedeckou osobnostnou charakteristikou jubilanta, bez ktorej by sme si ho azda ani nevedeli predstaviť, je jeho vysoká vedecká náročnosť a kritičnosť pri posudzovaní odborných a vedeckých prác svojich spolupracovníkov, kolegov a žiakov (bol školiteľom asi 10-ich vedeckých aspirantov). Pravda, takúto vysokú náročnosť k iným si môže dovoliť iba ten, kto je vysoko náročný aj k sebe. A doc. Košč svojou rozsiahlou vedeckou tvorbou (zahrňuje vyše 100 odborných a vedeckých prác, z ktorých je asi 20 knižných resp. monografických a asi 10% je v cudzích jazykoch) túto podmienku spĺňa v plnom rozsahu.

Významnou oblasťou psychologického pôsobenia jubilanta je jeho edukačná činnosť. V rámci nej sa prezentoval ako všestranne erudovaný vysokoškolský učiteľ, orientovaný na širší diapazón učebných predmetov. Spomeniem aspoň niektoré. Päť rokov prednášal rozličné psychologické disciplíny na Inštitúte špeciálnej a liečebnej pedagogiky FF UK. Následných päť rokov dochádzal ako externý učiteľ na Univerzitu P. J. Šafárika do Košíc, kde poslucháčom psychológie prednášal rozličné klinicko-pedagogické disciplíny a metodológiu psychologického výskumu. Po odchode do dôchodku dva roky pracoval na polovičný úväzok na Pedagogickej fakulte UK. Do tohto obdobia spadá aj jeho spolupráca na tvorbe výkladového Terminologického slovníka z oblasti Špeciálnej pedagogického pôsobenia bola pastorálna psychológia. Od roku 1995/96 pôsobí na Katedre psychológie Fakulty humanistiky TU, kde prednáša psychológiu osobnosti a poradenskú psychológiu. Na pozadí tohto všetkého nie je potom tajomstvom, prečo doc. Košč sa na našej katedre teší prirodzenej autorite, a to nielen medzi svojimi študentami, ale aj kolegami. Svojím pozorným prístupom a úctou k človeku je trvalým vzorom pre všetkých tých, ktorí mali a majú česť s ním spolupracovať.

K vedeckej a pedagogickej charakteristike jubilanta patrí aj fakt, že je angažovaným členom psychologickkej komunity doma i v zahraničí. Bol predsedom Oblastnej (stredoslovenskej) skupiny SPS pri SAV, členom a podpredsedom centrálného výboru SPS v Bratislave. Dlhé roky bol členom redakčných rád časopisov Otázky defektológie, Psychológia a patopsychológia dieťaťa. Asi desať rokov činného života je aj členom redakčnej rady časopisu Journal of Learning Disabilities a od roku 1986 je opätovne menovaný za člena inštitúcie Academy for Research in Learning Disabilities so sídlom v USA. Nie náhodou redakcia časopisu European Review of Applied Psychology uverejnila (č. 1, r. 1995) jeho biografii spolu so zoznamom publikovaných prác.

Ako tvoj kolega z toho istého pracoviska, ktorým je Katedra psychológie FH TU, mám možnosť bezprostredne pozorovať tvoju neutíchajúcu vedeckú a pedagogickú aktivitu, a preto viem, čo je predmetom tvojho súčasného riešiteľského záujmu. Sú to najmä početné otázky náboženskej resp. pastorálnej psychológie, otázky kresťanskej psychológie v obsahu edukačnej psychológie a otázky kresťansko-antropologického prístupu k psychológii osobnosti. Sú to všetko nemalé a neľahké úlohy. Viaceré z nich si však už stihol publikovať, ďalšie pripravuješ na uverejnenie. Riešiteľskou náročnosťou a aktuálnosťou svojich tém akoby si získaval nový dych. To všetko ma nabáda, aby som sa pri príležitosti tvojho významného životného jubilea nepozeral iba dozadu, ale aj dopredu - do budúcnosti. Som totiž presvedčený, že našu psychologickú verejnosť potešíš ešte ďalšími pozoruhodnými originálnymi dielami. A práve v intencii týchto skutočností dovoľ, aby som ti, milý Lacko, zaželel, spolu s tvojimi spolupracovníkmi a s celou našou psychologickou obcou i s tvojimi študentami, silné zdravie, dobrú pracovnú pohodu a požehnané završovanie tvojho úctyhodného životného diela ad multos annos.

Prof. PhDr. Ján Grác, DrSc.